

Katowice, 25 sierpnia 2020 r.

WPN.650.5.2020.MS

Pani Elżbieta Skrzymowska
Dyrektor Arboretum Bramy Morawskiej
ul. Markowicka 17
47-400 Racibórz

Na podstawie art. 77 ust.1 oraz art. 63 ust. 8 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody (Dz.U. z 2020r., poz. 55 z późn. zm.) zawiadamiam, że 29 września 2020r. zostanie przeprowadzona kontrola Arboretum Bramy Morawskiej ul. Markowicka 17, 47-400 Racibórz.

Celem kontroli jest zbadanie spełnienia wymogów art. 69 ustawy o ochronie przyrody.

Jednocześnie informuję, iż zakres kontroli obejmuje okres od sierpnia 2017r. do dnia kontroli. W związku z powyższym uprzejmie proszę o przygotowanie do przekazania w trakcie kontroli następujących materiałów:

- dokumentacji hodowlanej, w tym informacji o uprawianych gatunkach zagrożonych wyginięciem, w celu ochrony *ex situ*,
- informacji o uczestnictwie w badaniach naukowych, które mają na celu ochronę gatunków zagrożonych wyginięciem w stanie wolnym,
- informacji o prowadzonej edukacji w zakresie ochrony gatunkowej roślin i grzybów z uwzględnieniem różnorodności biologicznej,

op. w. w.
w

Zastępca Regionalnego Dyrektora
Ochrony Środowiska w Katowicach
Regionalny Inspektorat Przyrody
mgr inż. Edward Suski

Do wiadomości:
WPN a/a

WPN.650.5.2020

PROTOKÓŁ KONTROLI

Egz. nr 1 i 2

1. Oznaczenie jednostki kontrolowanej, jej adres NIP i REGON

Arboretum Bramy Morawskiej, ul. Markowicka 17, 47-400 Racibórz, Miasto Racibórz
NIP 6391002175

2. Nazwa organu sprawującego nadzór nad jednostką kontrolowaną.

Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Katowicach

3. Imię i nazwisko kierownika jednostki kontrolowanej oraz okres, w którym pełni on swoją funkcję – z uwzględnieniem zmian w okresie objętym kontrolą.

Pani Elżbieta Skrzymowska, Dyrektor Arboretum Bramy Morawskiej
Funkcję pełni od 1 kwietnia 2020 r.

4. Imię i nazwisko osoby udzielającej wyjaśnień lub składającej oświadczenie.

Nie składano oświadczenia ani nie udzielano wyjaśnień.

5. Imię i nazwisko oraz stanowisko służbowe kontrolującego lub kontrolujących, nazwę komórki kontroli oraz numer i data upoważnienia do kontroli.

Przemysław Skrzypiec – p.o. Naczelnika Wydziału Ochrony Przyrody i Obszarów Natura 2000
RDOŚ w Katowicach, upoważnienie do kontroli nr 21 z 15 września 2020r., znak WOF-
I.011.21.2020

Monika Stanicka – główny specjalista, Wydział Ochrony Przyrody i Obszarów Natura 2000
RDOŚ w Katowicach, upoważnienie do kontroli nr 20 z 15 września 2020r., znak WOF-
I.011.20.2020

6. Data rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych w jednostce kontrolowanej z wymieniem ewentualnych przerw w kontroli.

29.09.2020r.

7. Określenie przedmiotowego zakresu kontroli i okresu objętego kontrolą.

Ocena spełniania wymogów art. 69 ustawy o ochronie przyrody, tj. kontrola wykonywania obowiązków ogrodu botanicznego: uczestnictwa w badaniach naukowych, które mają na celu ochronę gatunków zagrożonych wyginięciem w stanie wolnym, prowadzenia edukacji w zakresie ochrony gatunkowej roślin i grzybów z uwzględnieniem różnorodności biologicznej, prowadzenie upraw roślin gatunków zagrożonych wyginięciem, w celu ochrony *ex situ*, a następnie wprowadzanie do środowiska przyrodniczego w ramach programów ochrony tych gatunków, przetrzymywania roślin w warunkach odpowiadających ich potrzebom biologicznym oraz prowadzenia dokumentacji hodowlanej.

8. Informację o wcześniej przeprowadzonej kontroli w zakresie objętym kontrolą.

Ostatnia kontrola przeprowadzona przez pracowników Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Katowicach odbyła się 28.07.2017 r.

W-1

9. W trakcie przeprowadzonej kontroli stwierdzono, co następuje:

Kontrola została przeprowadzona na podstawie art. 77 ust. 1. Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody (Dz.U. z 2020r., poz. 55 z późn. zm.), który nakłada na regionalnego dyrektora ochrony środowiska obowiązek przeprowadzenia kontroli ogrodów botanicznych, zoologicznych i ośrodków rehabilitacji zwierząt w zakresie ich działalności. W związku z obowiązkiem przeprowadzenia ww. kontroli nie rzadziej niż raz na 3 lata w roku bieżącym kontrola ta została przeprowadzona z inicjatywy własnej Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach.

Informacje dodatkowe dotyczące kontrolowanej jednostki zawiera **załącznik nr 1** - do niniejszego protokołu.

Przedmiotem kontroli było przeprowadzenie spełnienia wymogów art. 69 ustawy o ochronie przyrody.

Niniejsza kontrola miała charakter kontroli problemowej. Część zagospodarowana Arboretum zajmuje 25 ha, pozostała część jest utrzymywana w stanie półnaturalnym – wykonywane są jedynie cięcia sanitarne oraz, w przypadkach klęsk żywiołowych, usuwane są wiatrołomy i śniegołomy w celu utrzymania ścieżek.

W części niezagospodarowanej występują siedliska o charakterze świeżego lasu mieszanego oraz grądu. Na tych powierzchniach znajdują się skupiska rodzimych gatunków chronionych – corocznie wykonywana jest ich inwentaryzacja - lista w **załączniku nr 3**.

W części zagospodarowanej zlokalizowane są metaplantacje – stanowiska zastępcze dla gatunków roślin chronionych zebranych ze stanowisk naturalnych na terenie Arboretum oraz innych stanowisk w obrębie ziemi raciborskiej.

W części zagospodarowanej znajduje się „Zaczarowany Ogród”, na terenie którego znajdują się fragmenty siedlisk łąkowych: łąki wilgotne i murawy sucholubne oraz kolekcja roślin rodzimych, w tym gatunków chronionych wraz z opisami.

Arboretum Bramy Morawskiej uczestniczyło w polsko – czeskim programie „Poznajmy piękno arboretów” w ramach którego organizowane są wyjazdy studyjne dla pracowników w celu wymiany doświadczeń.

Ośrodek prowadzi edukację ekologiczną w zakresie bioróżnorodności: na terenie znajduje się ścieżka edukacyjna (z opisami oraz systemem QR-code) oraz ścieżka zdrowia. Prowadzone są zarówno zajęcia w terenie jak i lekcje pn.: „Rośliny wczesnowiosenne lasu”, „Zbiorowiska leśne” i „Jakie to drzewo”, „Tropy zwierząt”, „Drzewko radości i smutku”, „Kolory i kształty roślin”, „Sowy Polski”, „Polskie gatunki roślin chronionych w ramach europejskiej sieci Natura 2000”. Zajęcia terenowe i lekcje prowadzone są we współpracy z placówkami oświatowymi wszystkich szczebli. Pracownicy Arboretum prowadzą również lekcje w szkołach. W ramach współpracy z Arboretum Pani dr Gabriela Habrom-Rokosz prowadzi na terenie ośrodka warsztaty fotograficzne „Foto-Eko”. W okresie objętym kontrolą prowadzono również zajęcia w Bibliotece Miejskiej dotyczące roślin miododajnych.

W roku 2022 w Arboretum Bramy Morawskiej planowany jest konwent MEIS (Middle-European Irys Society). Członkowie stowarzyszenia przekazali ogrodowi autorskie odmiany irysów, obecnie znajdują się już na terenie ogrodu i pozostaną one w nim również po konwencie.

Dyrekcja Arboretum Bramy Morawskiej oferuje jednostkom naukowym możliwość wykonywania badań naukowych z zakresu botaniki i zoologii na swoim terenie. W ostatnich latach prowadzone były przez Pana Jacka Maronia badania motyli, w ramach których stwierdzono występowanie rzadkich i chronionych gatunków.

W roku 2020 jednostka włączyła się w badania gatunku inwazyjnego rdzy *Puccinia komarovii*, przekazując dane dot. stwierdzenia na osobnikach niecierpka na terenie Arboretum.

Planowane jest utworzenie kolekcji roślin wskaźnikowych starych lasów, która w założeniu będzie miała otrzymać status kolekcji narodowej, co jest możliwe z uwagi na zachowane na terenie Arboretum fragmentów starych lasów nieużytkowanych gospodarczo.

v
h

Dokumentacja hodowlana jest prowadzona na bieżąco w postaci Księgi Nasadzeń oraz szczegółowego wykazu zawierającego szkic miejsca nasadzenia i informacje potwierdzające obecność lub wypadnięcie osobnika w kolejnych latach. Planowane jest utworzenie bazy danych również w formie elektronicznej.

Placówka udostępniana jest dla zwiedzających przez więcej niż 7 dni w roku (całorocznie 7 dni w tygodniu, od świtu do zmierzchu).

Arboretum posiada Regulamin dla odwiedzających – Przepisy Porządkowe.

10. Wzmianka o przekazaniu informacji o podjętych działaniach zapobiegających powstaniu nieprawidłowości i ich skutkach do czasu zakończenia kontroli

Brak – nie sporządzono

11. Wzmianka o sporządzonych protokołach dodatkowych, odpisach i wyciągach oraz o zabezpieczonych dowodach (w przypadku występowania)

Nie zachodziła konieczność spisywania protokołów dodatkowych

12. Wzmianka o dokonaniu wpisu do książki kontroli.

Wpisu do książki kontroli dokonano pod lp. nr 14, strona 3 / Nazwa księgi: Książka kontroli

13. Informacja o odczytaniu przez kierownika jednostki kontrolowanej protokołu kontroli.

Pani Elżbieta Skrzymowska, Dyrektor Arboretum Bramy Morawskiej

14. Omówienie dokonanych w protokole poprawek, skreśleń i uzupełnień.

Nie było poprawek, skreśleń i uzupełnień.

15. Wzmianka o poinformowaniu kierownika kontrolowanej jednostki o prawie, sposobie i terminie zgłoszenia zastrzeżeń oraz o prawie odmowy podpisania protokołu.

Kierownika kontrolowanej jednostki poinformowano o przysługującym mu prawie wniesienia wyjaśnień, co do treści zawartych w niniejszym protokole do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach w terminie siedmiu dni od dnia otrzymania protokołu.

Protokół niniejszy sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach i przed podpisaniem odczytano. Egzemplarz nr 1 wręczono kierownikowi kontrolowanej jednostki.

Integralną część protokołu stanowi spis załączników.

Spis załączników:

Załącznik nr 1: szczegółowy opis oraz informacje dodatkowe: wykaz gatunków

Załącznik nr 2: kserokopie upoważnień

Załącznik nr 3: lista inwentaryzowanych gatunków chronionych

Racibórz, 29.09.2020r.

Dyrektor

Elżbieta Skrzymowska
Elżbieta Skrzymowska

Monika Stanicka

Monika Stanicka

Kierownik jednostki kontrolowanej

Kontrolujący

b

Załącznik nr 1

do protokołu kontroli Arboretum Bramy Morawskiej w Raciborzu ul. Markowicka 17,
47-400 Racibórz WPN.650.5.2020

1. Informacje ogólne:

Właściciel: gmina Racibórz

Zarządca: trwały zarząd od 15.12.2004r. Arboretum Bramy Morawskiej w Raciborzu, dyrektor – Pani Elżbieta Skrzymowska

Data założenia obiektu:

Podstawa działalności: decyzja Ministra Środowiska nr DOPogiz-4210-1-5757-1/05/kl z 27 grudnia 2005 r. zezwalająca na prowadzenie ogrodu botanicznego na terenie nieruchomości o łącznej powierzchni: 162,7884 ha

Położenie: gmina Racibórz, obręby Ostróg, Brzezie oraz Markowice, ul. Markowicka 17, 47-400 Racibórz

Zapis w MPZP: Zgodnie z Uchwałą Rady Miasta Racibórz nr XII/147/2007 z 26.09.2007r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru Arboretum Bramy Morawskiej w Raciborzu teren ten oznaczono jako obszar ogrody botanicznego.

Liczba pracowników: 13 osób

Obiekt nadzorowany: monitoring całodobowy, alarm, ochrona całodobowa,

Ogród jest udostępniony do zwiedzania przez cały rok 7 dni w tygodniu.

2. Opis szczegółowy:

Część niezagospodarowana:

- siedliska o charakterze świeżego lasu mieszanego oraz grądu na których znajdują się skupiska rodzimych gatunków chronionych, corocznie inwentaryzowanych - lista w załączniku nr 3. Stanowiska te, w celu ochrony, nie są w żaden sposób oznaczone. Rośliny rosną w warunkach odpowiadających ich potrzebom biologicznym.

Część zagospodarowana:

- stanowiska zastępcze dla gatunków roślin chronionych przeniesionych z Kopalni Piasku w Dziergowicach (zimowit jesienny - łąka kośna, gdzie gatunek ten występował również naturalnie) oraz w związku z budową zbiornika Racibórz Dolny (śnieżyczka przebiśnieg). Gatunki rosną w warunkach odpowiadających ich potrzebom biologicznym,
- hodowla gatunków chronionych z nasion zebranych z naturalnych stanowisk na terenie Arboretum Bramy Morawskiej (ciemniżyca zielona, wawrzynek wilcze łyczo, lilia złotogłów) oraz z innych stanowisk w obszarze ziemi raciborskiej (mieczyk dachówkowaty, kotewka orzech wodny, salwinia pływająca),

- „Zaczarowany Ogród”, na terenie którego znajdują się fragmenty siedlisk łąkowych: łąki wilgotne i murawy sucholubne oraz kolekcja roślin rodzimych, w tym gatunków chronionych wraz z opisami,
- w roku 2018 została utworzona kolekcja roślin miododajnych "Pożyteczne grządki" w celach edukacyjnych oraz dla zwiększenia bioróżnorodności w rejonie. W jej obrębie zamontowano również kilka rodzajów "domków dla owadów". Od czasu utworzenia zaobserwowano m.in. zadrzechnię fioletową.

3. Dokumentacja hodowlana roślin

Dokumentacja hodowlana jest prowadzona na bieżąco w postaci Księgi Nasadzeń oraz szczegółowego wykazu zawierającego szkic miejsca nasadzenia i informacje potwierdzające obecność lub wypadnięcie osobnika w kolejnych latach.

4. Informacje inne:

Placówka udostępniana jest dla zwiedzających przez więcej niż 7 dni w roku (całorocznie 7 dni w tygodniu, od świtu do zmierzchu).

W
f

INWENTARYZACJA ROŚLIN CHRONIONYCH 2017

Śnieżyczka przebiśnieg *Galanthus nivalis* L.

1) Na przeciwko danieli, Dolina Potoku Skrzypowego- pierwsza grupa- bliżej ścieżki

55 kęp, 250 kwiatów, N 50°05.970 E 18°15.990, 211 m n.p.m.

2) Na przeciwko danieli, Dolina Potoku Skrzypowego- druga grupa, w górę doliny potoku

27 kęp, 110 kwiatów, N 50°05.969 E 18°16.007, 213 m n.p.m.

3) Skarpa pomiędzy wybiegiem dla osłów i drogą

3 kępy, 24 kwiaty

4) Przy ścieżce dendrologicznej, przystanek przy wierzbie

25 kęp, 120 kwiatów, N 50°05.600 E 18°15.952, pH 5

Lilia złotogłów *Lilium martagon* L.

1) Niedaleko Młyńskiego Koła (po obu stronach ścieżki)

Okazy zniszczone przez dziki. Zaobserwowano jeden egzemplarz tej rośliny, bez pędu kwiatostanowego.

Wysokość: 226 m n.p.m.

Współrzędne: N 50°06.006'

E 018°16.237'

2) Niedaleko grobu przy ścieżce dendrologicznej. Idąc od Bramy Morawskiej, tuż przed spróchniałym konarem po lewej stronie wejść na zbocze- na jego szczycie okazy lilii

Rozmieszczone nieregularnie, zmian w populacji nie zaobserwowano.

Wysokość: 231 m n.p.m.

Współrzędne: N 50°05.688'

E 018°15.842'

3) Przy szlabanie ABM, cały stok

Rozmieszczone nieregularnie, zmian w populacji nie zaobserwowano.

Wysokość: 227m n.p.m.

Współrzędne: N 50°05.781'

E 018°15.837'

Czosnek niedźwiedzi *Allium ursinum* L.

Populacja tej rośliny w Arboretum jest w bardzo dobrej kondycji, zajmowana powierzchnia oraz szacunkowa liczebność/m² podobna jak w roku poprzednim (ok. 1600 m², liczba osobników/m²: 20-30).

Listera jajowata *Listera ovata* (L.) Br.

1) Przy Stawie Szuwarowym

Populacja bez zauważalnych zmian.

Wysokość: 135 m n.p.m.

Współrzędne: N 50°05.686'

E 018°15.851'

(Dane z 2016:

Zajmowana powierzchnia: 7 m²

Ilość sztuk: łącznie 10 okazów – rozmieszczenie nierównomierne

Kwitnienie: jeden okaz)

Ciemnocyca zielona *Veratrum lobelianum* Bernh.

Populacja tej rośliny w Arboretum jest w dobrej kondycji, zajmowana powierzchnia oraz szacunkowa liczebność/m² podobna jak w roku poprzednim (ciemnocyca występuje wzdłuż brzegów Potoku Liliowego oraz na granicy lasu od strony Markowic; wzdłuż potoku występuje skupiskowo, miejscami b. licznie, od strony Markowic stanowisko mniej liczne).

Kruszczyk połabski *Epipactis albensis* Nováková & Rydlo

1) Staw Cienisty

Ilość sztuk: zaobserwowano 1 okaz

Kwitnienie: 1 okaz kwitnący, kwitnienie słabe

Wysokość: 275 m n.p.m.

Współrzędne: N 50°05.809'

E 018°15.956'

2) Przy parkingu (między torami i drogą na Markowice)

Nie zaobserwowano żadnych okazów

Wysokość: 199 m n.p.m.

Współrzędne: N 50°05.796'

E 018°15.783'

3) Przy ścieżce dendrologicznej

Ilość sztuk: zaobserwowano 1 bardzo mały okaz na środku ścieżki

Kwitnienie: 1 okaz kwitnący, kwitnienie bardzo słabe

Wysokość: 208 m n.p.m.

Współrzędne: N 50°05.698'
E 018°15.839'

Kruszczyk siny *Epipactis purpurata* Sm.

1) Staw Cienisty

Ilość sztuk: 2 okazy
Kwitnienie: bardzo obfite (duży pęd kwiatostanowy) i średnie (mały pęd kwiatostanowy)
Wysokość: 118 m n.p.m.
Współrzędne: N 50°05.945'
E 018°15.933'

DODATEK

Konwalia majowa *Convallaria majalis* L.

1) Wysoczyzna w pobliżu "panoramy widokowej na Markowice", oddział 3A

Średnio liczna populacja, rozproszona.
Kwitnienie i owocowanie: bardzo słabe, pojedyncze owoce
Współrzędne: N 50°06.076'
E 018°16.326'

2) Przy wyjściu na Markowice, koło kurhanów, oddział 3A

Zajmowana powierzchnia: 3 m²
Kwitnienie i owocowanie: brak
Wysokość: 240 m n.p.m.
Współrzędne: N 50°06.047'
E 018°16.352'

3) Przy wyjściu na Markowice, kurhany oddział 3A

Zajmowana powierzchnia: 1657 m²
Kwitnienie i owocowanie: słabe, pojedyncze owoce
Wysokość: 243 m n.p.m.
Współrzędne: N 50°06.045'
E 018°16.361'

Kopytnik pospolity *Asarum europaeum* L.

1) W dolinie Potoku Liliowego (nad Stawem Szuwarowym)

Zajmowana powierzchnia: 500 m², stanowisko rozproszone
Kwitnienie i owocowanie: słabe, pojedyncze owoce
Współrzędne: N 50°06.064'
E 018°16.241'

INWENTARYZACJA ROŚLIN CHRONIONYCH 2018

Śnieżyczka przebiśnieg *Galanthus nivalis* L.

1) Na przeciwko danieli, Dolina Potoku Skrzypowego- pierwsza grupa- bliżej ścieżki

59 kęp, 5 pojedynczych osobników

N 50°05.970 E 18°15.990

211 m n.p.m.

2) Na przeciwko danieli, Dolina Potoku Skrzypowego- druga grupa, w górę doliny potoku

21 kęp, 6 pojedynczych osobników

N 50°05.969 E 18°16.007,

213 m n.p.m.

3) Na skarpie za restauracją

2 kępy: 04.04.2018 kwitną – większa kępa 36 kwiatów, mniejsza 6 kwiatów

N 50°05.964' E 18°15.919'

207 m n.p.m.

Lilia złotogłów *Lilium martagon* L.

1) Niedaleko Młyńskiego Koła (po obu stronach ścieżki)

Ilość sztuk: 139

Kwitnienie: 12 osobników z pączkami; zakwitło 5 (2 po stronie prawej i 3 po stronie lewej)

Wysokość: 226 m n.p.m.

Współrzędne: N 50°06.006'

E 018°16.237'

Dane zebrane 25.04.2018 i 06.06.2018

2) Niedaleko grobu przy ścieżce dendrologicznej. Idąc od Bramy Morawskiej, tuż przed spróchniałym konarem po lewej stronie wejść na zbocze- na jego szczycie okazy lili

Stanowisko zniszczone przez dziki.

3) Przy szlabanie ABM , cały stok

Ilość sztuk: 84

Kwitnienie: 24 osobniki

Wysokość: 227m n.p.m. (zmienna, bo lilie rosną na całej skarpie)

Współrzędne: N 50°05.781'

E 018°15.837'

Dane zebrane 06.06.2018

Czosnek niedźwiedzi *Allium ursinum* L.

Populacja tej rośliny w Arboretum jest w bardzo dobrej kondycji, zajmowana powierzchnia oraz szacunkowa liczebność/m² podobna jak w roku poprzednim z tendencją wzrostową (ok. 1700 m², liczba osobników/m²: 30-40).

Listera jajowata *Listera ovata* (L.) Br.

1) Przy Stawie Szuwarowym

1 osobnik, nie zakwitnął.
Wysokość: 135 m n.p.m.
Współrzędne: N 50°05.686'
E 018°15.851'

Roślina zanotowana 25.04.2019, później już nie dało się jej zidentyfikować (otoczenie przeryte przez dziki).

Ciemnocyca zielona *Veratrum lobelianum* Bernh.

Populacja tej rośliny w Arboretum jest w dobrej kondycji, zajmowana powierzchnia oraz szacunkowa liczebność/m² podobna jak w roku poprzednim.
W 2018 roku rośliny zostały mocno uszkodzone przez żerujące na ich liściach owady.

Kruszczyk połabski *Epipactis albensis* Nováková & Rydlo

1) Staw Żabi

Ilość sztuk: 4 okazy wzdłuż drogi
Kwitnienie: wszystkie osobniki zakwitły
Wysokość: 206 m n.p.m.
Współrzędne: N 50°05.842'
E 018°15.843'

2) Przy ścieżce dendrologicznej

Ilość sztuk:
Lewa strona – 1 osobnik
Prawa strona – 23 osobniki
Kwitnienie: osobnik po lewej stronie zakwitł, po prawej stronie znaleziono 19 pędów kwitnących (dane zebrane 27.07.2018)
Wysokość: 140 m n.p.m.
Współrzędne: N 50°05.955'
E 018°15.921'

3) Na skarpie przy Stawie Cienistym

Ilość sztuk: 5
Kwitnienie: wszystkie osobniki kwitnące
Wysokość: 222 m n.p.m.
Współrzędne: N 50°05.802'
E 018°15.979'

4) Parking przy Bramie Głównej

Ilość sztuk: 9
Kwitnienie: wszystkie osobniki kwitnące
Wysokość: 139 m n.p.m.
Współrzędne: N 50°05.955'
E 018°15.921'

Kruszczyk siny *Epipactis purpurata* Sm.

1) Staw Cienisty

Ilość sztuk: 8
Kwitnienie: wszystkie osobniki kwitnące
Wysokość: 216 m n.p.m.
Współrzędne: N 50°05.794'
E 018°15.950'

2) Przy wyjściu na Markowice nad Stawem Szuwarowym

Ilość sztuk: 2 osobniki
Kwitnienie: ułamane
Wysokość: ułamane / 210 m. n.p.m.
Współrzędne: N 50. 101263
E 18. 271801
Dupnacka

3) Droga do ZOO na wysokości Stawu Cienistego

Ilość sztuk: 4
Kwitnienie: 3 kwitnące, jeden ułamany (dane zebrane 24.07.2018)
Wysokość: 215 m n.p.m.
Współrzędne: N 50°05.831'
E 018°15.911'

Cieszynianka wiosenna *Hacquetia epipactis* Neck.ex DC.

W dolinie Potoku Liliowego, oddział 3

Ilość sztuk: 1 kępa
Kwitnienie: 2 kwiatostany
Wysokość: 215 m n.p.m.
Współrzędne: N 50°06.004'

E 018°16.233'

Dane zebrane 18.04.2018

Obrazki wschodnie typowe *Arum orientale* M. Bieb. ssp. *Oriente*

W dolinie Potoku Liliowego, oddział 3

Ilość sztuk: 1

Kwitnienie: brak

Wysokość: 214 m n.p.m.

Współrzędne: N 50°06.004'

E 018°16.232'

Dane zebrane 18.04.2018

DODATEK

Konwalia majowa *Convallaria majalis* L.

1) Wysoczyzna w pobliżu "panoramy widokowej na Markowice", oddział 3A (dane z 2017r.)

Średnio liczna populacja, rozproszona.

Owocowanie: bardzo słabe, pojedyncze owoce

Współrzędne: N 50°06.076'

E 018°16.326'

2) Przy wyjściu na Markowice, koło kurhanów, oddział 3A (dane z 2017r.)

Zajmowana powierzchnia: 3 m²

Kwitnienie i owocowanie: brak

Wysokość: 240 m n.p.m.

Współrzędne: N 50°06.047'

E 018°16.352'

3) Przy wyjściu na Markowice, kurhany oddział 3A

Zajmowana powierzchnia: 1657 m²

Kwitnienie: część osobników ładnie kwitnie 09.05.2018

Owocowanie: wszystkie osobniki, które kwitły, zawiązały owoce 25.06.2018

Wysokość: 243 m n.p.m.

Współrzędne: N 50°06.045'

E 018°16.361'

Kopytnik pospolity *Asarum europaeum* L.

1) W dolinie Potoku Liliowego (nad Stawem Szuwarowym)

Zajmowana powierzchnia: 500 m², stanowisko rozproszone

Kwitnienie: obfite kwitnienie 09.05.2018

Owocowanie: słabe, pojedyncze owoce

Współrzędne: N 50°06.064'

E 018°16.241'

INWENTARYZACJA ROŚLIN CHRONIONYCH 2019

Śnieżyczka przebiśnieg *Galanthus nivalis* L.

1) Na przeciwko danieli, Dolina Potoku Skrzypowego- pierwsza grupa- bliżej ścieżki

26 kęp, 23 pojedyncze osobniki, N 50°05.970 E 18°15.990, 211 m n.p.m.

(dane z 27.03.2019)

2) Na przeciwko danieli, Dolina Potoku Skrzypowego- druga grupa, w górę doliny potoku

13 kęp, 20 pojedynczych osobników, N 50°05.969 E 18°16.007, 213 m n.p.m.

(dane z 27.03.2019)

3) Skarpa pomiędzy wybiegiem dla osłów i drogą

2 spore kępy, bez kwiatów (dane z 22.03.2019)

4) Na skarpie za restauracją

2 kępy - większa kępa 10 kwiatów, mniejsza 4 kwiaty (dane z 22.03.2019)

N 50°05.964' E 18°15.919', 207 m n.p.m.

Wawrzynek wilczelyko *Daphne mezereum* L.

W dolinie Potoku Liliowego, oddział 3

Ilość sztuk: 46

Kwitnienie: 42 osobniki

Owocowanie: 6 osobników (27.06.2019)

Wysokość: 155 m. n.p.m.

Współrzędne: N 50°06.001 E 18°16.230

Dane zebrane 07.03.2019

Śnieżyczka wiosenna *Leucojum vernum* L.

Na przeciwko danieli, Dolina Potoku Skrzypowego

Ilość sztuk: 4 skupiska (15, 28, 32 i 8 kwiatów), 1 pojedynczy kwiat

Wysokość: 211 m n.p.m.

Współrzędne: N 50°05.970 E 18°15.990

Dane zebrane 06.03.2019

Lilia złotogłów *Lilium martagon* L.

1) Niedaleko Młyńskiego Koła (po obu stronach ścieżki)

Ilość sztuk: zliczenie niemożliwe (patrz poniżej)

Kwitnienie: stanowisko zniszczone przez buchtowanie dzików, osobniki, które się ostały, zniszczone przez poskrzypkę liliową – żadna roślina nie zakwitła

Wysokość: 226 m n.p.m.

Współrzędne: N 50°06.006'

E 018°16.237'

Dane zebrane 21.06.2019

2) Przy szlabanie ABM , cały stok

Ilość sztuk: 37

Kwitnienie: 1 osobnik (już po kwitnieniu)

Wysokość: 227m n.p.m. (zmienna, bo lilie rosą na całej skarpie)

Współrzędne: N 50°05.781'

E 018°15.837'

Dane zebrane 21.06.2019

Czosnek niedźwiedzi *Allium ursinum* L.

Populacja tej rośliny w Arboretum jest w bardzo dobrej kondycji, zajmowana powierzchnia oraz szacunkowa liczebność/m² jeszcze większa, niż w roku poprzednim, ponieważ czosnku jest coraz więcej w pobliżu koła młyńskiego w oddziale 3 (tam, gdzie znajduje się naturalne stanowisko cieszyńianki wiosennej).

Listera jajowata *Listera ovata* (L.) Br.

Przy Stawie Szuwarowym

Na skutek wichury w marcu 2019 roku na miejsce występowania listery przewróciły się drzewa. Żaden osobnik nie wyrósł.

Ciemnieszka zielona *Veratrum lobelianum* Bernh.

Populacja tej rośliny w Arboretum jest w dobrej kondycji, zajmowana powierzchnia oraz szacunkowa liczebność/m² podobna jak w latach poprzednich.

W 2019 roku rośliny na stanowisku od strony Markowic kwitły szybciej niż na stanowisku w dolinie Potoku Liliowego (obserwacje przeprowadzono 27.06.2019, w tym dniu rośliny w dolinie Potoku Liliowego miały niedojrzałe kwiatostany, z pączkami dopiero na początku rozwoju, natomiast rośliny na stanowisku od strony Markowic były już w pełni kwitnienia).

Kruszczyk połabski *Epipactis albensis* Nováková & Rydlo

1) Staw Żabi

Ilość sztuk: 3 osobniki wzdłuż drogi

Kwitnienie: jeden kwitnący, dwa z zamarłymi nierozwiniętymi kwiatostanami

Wysokość: 206 m n.p.m.

Współrzędne: N 50°05.842'

E 018°15.843'

2) Przy ścieżce dendrologicznej

Ilość sztuk:

Lewa strona – 1 osobnik owocujący

Prawa strona – 1 osobnik bez rozwiniętego kwiatostanu

Wysokość: 140 m n.p.m.

Współrzędne: N 50°05.955'

E 018°15.921'

Dane zebrane 08.08.2019

3) Parking przy Bramie Głównej

Ilość sztuk: nie znaleziono roślin tego gatunku

4) Przy Stawie Cienistym

2 osobniki z niewykształconymi kwiatostanami od strony rododendronów

Wysokość: 216 m n.p.m.

Współrzędne: N 50°05.794'

E 018°15.950'

Dane zebrane 08.08.2019

Kruszczyk siny *Epipactis purpurata* Sm.

1) Staw Cienisty

Ilość sztuk: 15

Kwitnienie: wszystkie osobniki owocujące, z wyjątkiem jednego, który jeszcze kwitnął

Wysokość: 216 m n.p.m.

Współrzędne: N 50°05.794'

E 018°15.950'

Dane zebrane 08.08.2019

2) Przy wyjściu na Markowice nad Stawem Szuwarowym

Ilość sztuk: 2 osobniki

Kwitnienie: ułamane

Wysokość: 210 m.n.p.m.
Współrzędne: N 50.101263
E 18.271801
Dane zebrane 08.08.2019

3) Droga do ZOO na wysokości Stawu Cienistego

Ilość sztuk: 1 roślina kwitnąca
Wysokość: 215 m n.p.m.
Współrzędne: N 50°05.831'
E 018°15.911'
Dane zebrane 08.08.2019

4) Skarpa przy restauracji

Ilość sztuk: 4 osobniki owocujące
Wysokość: 185 m n.p.m.
Współrzędne: N 50°06.001'
E 018°16.230'
Dane zebrane 08.08.2019

Cieszynianka wiosenna *Hacquetia epipactis* Neck.ex DC.

W dolinie Potoku Liliowego, oddział 3

W 2019 cieszynianka wiosenna nie pojawiła się na swoim naturalnym stanowisku. Miejsce zostało masowo zarośnięte i zacienione przez czosnek niedźwiedzi i niecierpka pospolitego.

Obrazki wschodnie typowe *Arum orientale* M. Bieb. ssp. *Oriente*

W dolinie Potoku Liliowego, oddział 3

Ilość sztuk: 1 (2 liście)
Kwitnienie: brak
Wysokość: 214 m.n.p.m.
Współrzędne: N 50°06.004'
E 18°16.232'
Dane zebrane 07.05.2019

Zimowit jesienny *Colchicum autumnale* L.

Polana zimowitowa, oddział 11

Na polanie rosną zimowity występujące tam naturalnie od lat, jak też cebule dosadzone w roku 2009, kiedy to utworzono dla nich metaplantację (cebule pochodziły z Kopalni Surowców Mineralnych „Ruda” w Budziskach, gmina Kuźnia Raciborska).

19.08.2019 – zliczono kwitnące kwiaty, liczba kwiatów: 491.

DODATEK

Konwalia majowa *Convallaria majalis* L.

1) Wysoczyzna w pobliżu "panoramy widokowej na Markowice", oddział 3A

Zajmowana powierzchnia: 1657 m². Populacja z roku na rok liczniejsza, rozproszona na dużej powierzchni.

Kwitnienie: nieliczne osobniki

Owocowanie: znaleziono tylko jedną owocującą konwalię 06.08.2019

Wysokość: 243 m n.p.m.

Współrzędne: N 50°06.045'

E 018°16.361'

2) Przy borsuczej norze, oddział 10b

Zajmowana powierzchnia: 54 m²

W tym miejscu rośliny z reguły nie kwitły. W tym roku 5 roślin zakwitło i wszystkie owocowały.

Wysokość: 94 m n.p.m.

Współrzędne: N 50°05.710'

E 018°16.075'

INWENTARYZACJA ROŚLIN CHRONIONYCH 2020

Śnieżyczka przebiśnieg *Galanthus nivalis* L.

1) Na przeciwko danieli, Dolina Potoku Skrzypowego- pierwsza grupa- bliżej ścieżki

31 kęp N 50°05.970 E 18°15.990, 211 m n.p.m.

(dane z 05.03.2020)

2) Na przeciwko danieli, Dolina Potoku Skrzypowego- druga grupa, w górę doliny potoku

26 kęp, N 50°05.969 E 18°16.007, 213 m n.p.m.

(dane z 05.03.2020)

3) Skarpa pomiędzy wybiegiem dla osłów i drogą

7 kęp (w tym jedna największa, pozostałe pojedyncze), w tym roku kwitną

(dane z 05.03.2020)

4) Na skarpie za restauracją

2 kępy – 1 większa , 1 mniejsza N 50°05.964' E 18°15.919', 207 m n.p.m.

(dane z 05.03.2020)

Wawrzynek wilczelyko *Daphne mezereum* L.

W dolinie Potoku Liliowego, oddział 3

Ilość sztuk: 46

Kwitnienie: 42 osobniki (24.02.2020)

Owocowanie: 14 osobników (26.06.2020)

Wysokość: 155 m. n.p.m.

Współrzędne: N 50°06.001 E 18°16.230

Śnieżyczka wiosenna *Leucojum vernum* L.

Na przeciwko danieli, Dolina Potoku Skrzypowego

Ilość sztuk: 33 kępy (w 4 skupiskach)

Wysokość: 211 m n.p.m.

Współrzędne: N 50°05.970 E 18°15.990

(dane z 05.03.2020)

Lilia złotogłów *Lilium martagon* L.

1) Niedaleko Młyńskiego Koła (po obu stronach ścieżki)

Ilość sztuk: 27

Kwitnienie: 4 osobniki (z czego 3 wykształciły torebki nasienne/jeden ułamany)

Wysokość: 226 m n.p.m.

Współrzędne: N 50°06.006'

E 018°16.237'

Dane zebrane 06-08.2020

2) Przy szlabanie ABM , cały stok

Ilość sztuk: 39

Owocowanie: 5 osobników (już po kwitnieniu)

Wysokość: 227m n.p.m. (zmienna, bo lilie rosą na całej skarpie)

Współrzędne: N 50°05.781'

E 018°15.837'

Dane z 22.09.2020

Czosnek niedźwiedzi *Allium ursinum* L.

Populacja tej rośliny w Arboretum jest w bardzo dobrej kondycji, zajmowana powierzchnia jest z roku na rok większa w miejscach jego występowania, zwłaszcza liczny jest wzdłuż potoku Liliowego, gdzie wykazuje cechy inwazyjności oraz w otoczeniu restauracji i Stawu Żabiego.

Listera jajowata *Listera ovata* (L.) Br.

Przy Stawie Szuwarowym

Na skutek wichury w marcu 2019 roku na miejsce występowania listery przewróciły się drzewa. W roku 2020, podobnie jak w roku 2029, nie zaobserwowano ani jednego osobnika tego gatunku.

Ciemięzycza zielona *Veratrum lobelianum* Bernh.

Populacja tej rośliny w Arboretum jest w dobrej kondycji, zajmowana powierzchnia oraz szacunkowa liczebność/m² podobna jak w latach poprzednich.

Populacja jest liczna, jednak stosunkowo niewiele osobników kwitnie.

Kruszczyk połabski *Epipactis albensis* Nováková & Rydlo

1) Staw Żabi

W roku 2020 nie zanotowano osobników nad Stawem Żabim.

2) Przy ścieżce dendrologicznej

Ilość sztuk:

Lewa strona – nie zanotowano osobników

Prawa strona – 1 osobnik z wykształconymi torebkami nasiennymi

Wysokość: 140 m n.p.m.

Współrzędne: N 50°05.955'

E 018°15.921'

Dane zebrane 20.08.2020

3) Parking przy Bramie Głównej

W roku 2020 nie zanotowano osobników przy parkingu.

4) Przy Stawie Cienistym

W roku 2020 nie zanotowano osobników nad Stawem Cienistym.

Kruszczyk siny *Epipactis purpurata* Sm.

1) Staw Cienisty

Ilość sztuk: 9

Kwitnienie: 6 osobników kwitło i miało już wykształcone torebki nasienne (1 złamany, 2 nie zakwitły).

Wysokość: 216 m n.p.m.

Współrzędne: N 50°05.794'

E 018°15.950'

Dane zebrane 20.08.2020

2) Przy wyjściu na Markowice nad Stawem Szuwarowym

Ilość sztuk: 14 osobników

Kwitnienie: 12 kwitło, 1 ułamany, 1 usechł

Wysokość: 210 m.n.p.m.

Współrzędne: N 50.101265

E 18.271801

Dane zebrane 20.08.2020

3) Droga do ZOO na wysokości Stawu Cienistego

Ilość sztuk: 5

Kwitnienie: 4 zakwitły, 1 ułamany (1 usechł już po kwitnieniu).

Wysokość: 215 m n.p.m.

Współrzędne: N 50°05.831'

E 018°15.911'

Dane zebrane 20.08.2020

4) Skarpa przy restauracji

W roku 2020 nie zanotowano osobników na skarpie przy restauracji.

Cieszynianka wiosenna *Hacquetia epipactis* Neck.ex DC.

W dolinie Potoku Liliowego, oddział 3

W 2020 roku cieszynianka wiosenna nie pojawiła się na swoim naturalnym stanowisku. Miejsce zostało masowo zarośnięte i zacienione przez czosnek niedźwiedzi i niecierpka pospolitego współwystępującego z niecierpkim drobnokwiatowym.

Obrazki wschodnie typowe *Arum orientale* M. Bieb. ssp. *Oriente*

W dolinie Potoku Liliowego, oddział 3

W roku 2020 nie zanotowano osobników na naturalnym stanowisku.

Zimowit jesienny *Colchicum autumnale* L.

Polana zimowitowa, oddział 11

Na polanie rosną zimowity występujące tam naturalnie od lat, jak też cebule dosadzone w roku 2009, kiedy to utworzono dla nich metaplantację (cebule pochodziły z Kopalni Surowców Mineralnych „Ruda” w Budziskach, gmina Kuźnia Raciborska).

Łączna liczba kęp i pojedynczych osobników: 450

Kwitnienie: druga połowa września

Dane zebrane 23.09.2020

DODATEK

Konwalia majowa *Convallaria majalis* L.

1) Wysoczyzna w pobliżu "panoramy widokowej na Markowice", oddział 3A

Zajmowana powierzchnia: 1800 m². Populacja z roku na rok liczniejsza, rozproszona na dużej powierzchni.

Kwitnienie: nieliczne osobniki

Owocowanie: pojedyncze osobniki

Wysokość: 243 m n.p.m.

Współrzędne: N 50°06.045'

E 018°16.361'

Dane zebrane 26.08.2020

2) Przy borsuczej norze, oddział

10b Suprobia G.

Zajmowana powierzchnia: 54 m²

W roku 2020 mniej więcej 30% roślin zakwitło.

Wysokość: 94 m n.p.m.

Współrzędne: N 50°05.710'

E 018°16.075'

**REGIONALNY DYREKTOR
OCHRONY ŚRODOWISKA
W KATOWICACH**

REGIONALNA DYREKCJA OCHRONY ŚRODOWISKA
KATOWICACH

Dnia: 27-10-2020

Wystawiono: _____

Katowice, 27 października 2020r.

WPN.650.5.2020.MS.2

Pani Elżbieta Skrzymowska
Dyrektor Arboretum Bramy
Morawskiej
ul. Markowicka 17
47-400 Racibórz

**POWIADOMIENIE O ODSTĄPIENIU OD SPORZĄDZENIA
WYSTĄPIENIA POKONTROLNEGO**

Uprzejmie informuję, że podczas kontroli problemowej, przeprowadzonej na podstawie art. 77 ust. 1 Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody (Dz.U. z 2020r., poz. 55 z późn. zm.) 29 września 2020r. w Ogrodzie Botanicznym Arboretum Bramy Morawskiej ul. Markowicka 17, 47-400 Racibórz nie stwierdzono nieprawidłowości i uchybień. Wyniki kontroli zostały przedstawione w protokole kontroli nr WPN.650.5.2020.

W związku z powyższym, odstępuję od sporządzenia wystąpienia pokontrolnego.

z up. Regionalnego Dyrektora
Ochrony Środowiska w Katowicach

mgr inż. Edward Suski
Zastępca Regionalnego Dyrektora
Ochrony Środowiska w Katowicach

Do wiadomości:

1. Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska ePUAP
2. WPN aa